

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง อนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559–2573 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559–2573 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods Research) ประยุกต์ระเบียบวิธีการวิจัยและเทคนิควิธีการวิจัยอนาคต (Future Research) มาใช้ร่วมกันประกอบด้วยเทคนิคการวิจัยแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) การสร้างวงล้ออนาคต (Futures Wheel) การวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ระหว่างแนวโน้มเหตุการณ์ต่อเนื่อง (Cross Impact Analysis) และการเขียนอนาคตภาพ (Scenario Development) เนื่องจากเป็นกระบวนการวิจัยที่มีความยืดหยุ่น สามารถคาดการณ์ไปถึงผลที่จะตามมาและระดับการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของคุณลักษณะหรือมโนทัศน์ที่ศึกษาครอบคลุมมิติของปัญหาการวิจัยได้ครบถ้วน วิธีการศึกษาอนาคตในรูปแบบนี้นิยมนำมาใช้กำหนดจุดมุ่งหมายขององค์กร พันธกิจและอนาคตที่องค์กรต้องการ โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) เข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล แบ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษาพฤติกรรมโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาดีเด่น จำนวน 3 โรงเรียน และการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 รูป/คน

ระยะที่ 2 การศึกษาอนาคตภาพโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 24 รูป/คน ด้วยเทคนิค EDFR เพื่อให้ได้ภาพในอนาคตของผู้เรียนคุณภาพ ครูคุณภาพ โรงเรียนคุณภาพ การบริหารจัดการโรงเรียนที่มีคุณภาพ และการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ

ระยะที่ 3 การสร้างอนาคตภาพโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยการสร้างวงล้ออนาคต (Futures Wheel) การวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ (Cross Impact Matrix) โดยการสอบถามผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 40 รูป/คน และการเขียนภาพอนาคตของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559–2573

ระยะที่ 1 การพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยพัฒนากรอบแนวคิดการวิจัย โดยดำเนินการใน 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เพื่อให้ได้แนวกรอบความคิดในการวิจัยในประเด็นอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573 แหล่งข้อมูลได้แก่ หนังสือ วารสาร บทความ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาพหุกรณีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดีเด่น

ผู้วิจัยศึกษาพหุกรณีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดีเด่น ดังนี้

2.1 โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยศึกษาพหุกรณีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดีเด่น จำนวน 3 โรงเรียน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่

2.1.1 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดโสธรวราราม อำเภอเมืองฉะเชิงเทรา จังหวัดฉะเชิงเทรา

2.1.2 โรงเรียนพระปริยัติธรรมมหาสวัสดิ์วิทยา ตำบลหอมเกร็ด อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

2.1.3 โรงเรียนพระปริยัติธรรมหนองขุ่นวิทยา วัดหนองขุ่น อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี

2.2 กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดีเด่น แต่ละโรงเรียนประกอบด้วย

2.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน

2.2.2 รองผู้อำนวยการโรงเรียน ทั้ง 4 กลุ่มงาน

2.2.3 ครู ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับสลาก จำนวน 4 คน

2.2.4 ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 เครื่องมือในการวิจัย

2.3.1 ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในประเด็นอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559–2573 มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้เรียนคุณภาพ 2) ครูคุณภาพ 3) โรงเรียนคุณภาพ 4) การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และ 5) การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ

2.3.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

2.3.2.1 นำผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบ ในการสร้างแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง

2.3.2.2 นำร่างแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

2.3.2.3 แก้ไขปรับปรุงร่างแบบสัมภาษณ์ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

2.3.2.4 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

2.3.3.1 ประสานผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย

2.3.3.2 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.3.3.3 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยพร้อมแบบสัมภาษณ์ จำนวน 8 ชุด เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลศึกษาล่วงหน้า และนัดหมายวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.3.3.4 เก็บรวบรวมข้อมูลตามวันเวลานัดหมายโดยการจดบันทึกบันทึกเสียง ถ่ายภาพ และรวบรวมเอกสาร

2.3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.3.4.1 นำแถบบันทึกเสียงมาถอดคำพูด จัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็น และจัดทำความถี่ของแต่ละประเด็น

2.3.4.2 สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ และใช้เกณฑ์เสียงข้างมากในการ ตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยพิจารณาคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิของหน่วยงานหรือสถานศึกษาที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 รูป/คน ได้แก่

3.1.1 สมเด็จพระวันรัต (จุนท์พฺรหมคฺตฺโต) กรรมการมหาเถรสมาคม และประธานกรรมการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

3.1.2 ศาสตราจารย์ ดร. พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และกรรมการมหาเถรสมาคม

3.1.3 ศาสตราจารย์ ดร.พระราชปริยัติกวี (สมจินต์ สมปาญโญ) รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3.1.4 ดร.พระราชวรมนูณี (พล อากาศโร) รองอธิการบดีมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

3.1.5 รศ.ดร.สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์ ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

3.1.6 นายพนม ศรศิลป์ ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

3.1.7 ดร.อาจอง ชุมสาย ณ อยุธยา นักวิชาการทางการศึกษา

3.1.8 พระครูสุวรรณสรานุกิจ ประธานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

3.1.9 ดร.พินิจ ลาภธนานันท์ นักวิจัย สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งมีโครงสร้าง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ในประเด็นขนาดคณาจารย์ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573 ครอบคลุมเนื้อหา 5 ด้าน ได้แก่ 1) ผู้เรียนคุณภาพ 2) ครูคุณภาพ 3) โรงเรียนคุณภาพ 4) การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และ 5) การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ

3.2.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

3.2.2.1 นำผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการศึกษาพหุกรณีโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ดีเด่น มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสัมภาษณ์ชนิดกึ่งโครงสร้าง

3.2.2.2 นำร่างแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง

3.2.2.3 แก้ไขปรับปรุงร่างแบบสัมภาษณ์ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

3.2.2.4 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

3.3.3.1 ประสานผู้ทรงคุณวุฒิด้วยตนเองเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย

3.3.3.2 ขออนุญาตขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.3.3.3 ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัยพร้อมแบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ชุด เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิศึกษาล่วงหน้า และนัดหมายวันเวลาและสถานที่ในการสัมภาษณ์

3.3.3.4 เก็บรวบรวมข้อมูลตามวันเวลาและสถานที่นั้นๆ โดย
โดยการจดบันทึก บันทึกเสียง และถ่ายภาพ โดยได้รับการอนุญาตจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ระยะที่ 2 การศึกษาอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559–2573

การศึกษาในระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับ
อนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559–2573 ใน
5 ด้าน คือ ผู้เรียนคุณภาพ ครูคุณภาพ โรงเรียนคุณภาพ การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ
และการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะนำไปวางแผนอนาคตภาพ
ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559–2573 โดยมีขั้นตอน
ในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดผู้เชี่ยวชาญ

การวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความสำคัญต่อกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้
ความสามารถ มีบทบาทและส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย เป็นผู้มีประสบการณ์
และนักวิชาการทางด้านโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ที่มีชื่อเสียง
ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการเรียนการสอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ
ศึกษา รวมไปถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้ผลผลิตจากโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
สามัญศึกษา โดยการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากการ
วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงอนาคตโดยใช้เทคนิคแบบ EDFR (Ethnographic Delphi
Futures Research) ที่ให้ความสำคัญที่ตัวผู้เชี่ยวชาญและจำนวนของผู้เชี่ยวชาญ
จากรายงานการวิจัยของ Thomas T. Macmillan, (อ้างถึงในเกษม บุญอ่อน, 2522, หน้า
26–29) เสนอว่าจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่ใช้ในการวิจัยนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มและ
ประเด็นปัญหาเป็นสำคัญ หากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเป็นเอกพันธ์ (Homogeneous Group)
อาจใช้เพียง 10–15 คน แต่ถ้ากลุ่มมีความแตกต่างกันมีลักษณะอเนกพันธ์ (Heterogeneous
Group) อาจต้อง ใช้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้ Macmillan ระบุว่า
หากจำนวนผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย มีจำนวนตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป อัตราความคลาดเคลื่อนจะ
น้อยที่สุด

ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความเห็นในการคาดการณ์ภาพอนาคต (Futures Scenario) ในเรื่องโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจะเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะอย่างใด อย่างหนึ่งตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด ดังนี้

1. เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งและมีบทบาทหน้าที่ในการกำหนดนโยบายโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทั้งทางตรงหรือทางอ้อม และมีความเต็มใจในการให้ความคิดเห็น
2. เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีประสบการณ์ไม่น้อยกว่า 10 ปี และเต็มใจในการให้ความคิดเห็น
3. เป็นผู้บริหารในหน่วยงาน/องค์กรภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม และเต็มใจในการให้ความคิดเห็น

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดจำนวนผู้เชี่ยวชาญไว้จำนวน 24 คน โดยแบ่งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญออกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาท และอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้งทางตรงหรือทางอ้อม ในปัจจุบันหรืออดีต จำนวน 6 รูป/คน ได้แก่ 1) สมเด็จพระวันรัต 2) พระราชวรมนี 3) พระครูสุวรรณสรานุกิจ 4) พระครูปริยัติกิจธำรง 5) พระครูปริยัติวิราภรณ์ และ 6) นายพนม ศรีศิลป์
2. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีบทบาทในการบริหารหรือการนำนโยบายโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มาสู่การปฏิบัติทั้งทางตรงหรือทางอ้อม จำนวน 6 รูป/คน ได้แก่ 1) พระครูปริยัติปัญญาธร 2) นายสมเกียรติ เกิดอินทร์ 3) นายศุภเดช การถัก 4) นายสิทธิลักษณ์ จิตอาคณารัตน์ 5) นายคมสันต์ บุญจันทร์ และ 6) นายคม พวงยะ
3. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่เป็นนักวิชาการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาด้านโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน 6 รูป/คน ได้แก่ 1) ศาสตราจารย์ ดร.พระพรหม ภัณฑิต 2) ศาสตราจารย์ ดร.พระราชปริยัติกวี 3) ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์ 4) ศาสตราจารย์ ดร.สมภาร พรหมทา 5) ดร.อาจง ชุมสาย ณ อยุธยา และ 6) รศ.ดร.สัมพันธ์ พันธุ์พฤกษ์
4. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการใช้ผลิตผลจากโรงเรียนพระปริยัติ ธรรม แผนกสามัญศึกษา (เจ้าอาวาส, วิทยาลัยสงฆ์) จำนวน 6 รูป/คน ได้แก่ 1) ดร.พระครูสิริเจตยานุกิจ 2) ดร.พระปริยัติสารเวที 3) พระครูสิริปัญญาภรณ์ 4) พระครูถาวรบุญโชติ 5) รศ.ดร.สมชัย ศรีนอก และ 6) นายสมบัติ เจนสระคู

ผู้วิจัยติดต่อขอเข้าพบผู้เชี่ยวชาญแต่ละรูป/คนเป็นการส่วนตัวเพื่อเรียนเชิญ มาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการวิจัย โดยอธิบายถึงจุดประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนต่าง ๆ ของ การวิจัยและประโยชน์ของการวิจัย เน้นถึงความสำคัญของผู้เชี่ยวชาญและขอความอนุเคราะห์ ร่วมมือ

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR รอบที่ 1

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR รอบที่ 1 ด้วยการ สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 24 รูป/คน โดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดย นำข้อมูลจากผลการศึกษาวิจัยในระยะที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ นำร่างแบบสัมภาษณ์เสนอ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง และจัดทำแบบสัมภาษณ์ ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญต่อไป

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญศึกษาล่วงหน้า นัดหมายวัน เวลา และสถานที่ให้สัมภาษณ์ ไปสัมภาษณ์ตามนัดหมาย ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ด้วยตนเองพร้อมจดบันทึก ใช้เทปบันทึกเสียง และบันทึกภาพ ทั้งนี้โดยได้รับอนุญาตจาก ผู้เชี่ยวชาญก่อน ขณะสัมภาษณ์ผู้วิจัยใช้เทคนิคการสรุปสะสม (Cumulative Summarization) โดยสรุปประเด็นให้ผู้เชี่ยวชาญฟังเป็นระยะ ๆ เพื่อเป็นการทบทวนหรือให้ผู้เชี่ยวชาญติดต่อ แก้ไข และแต่งถ้อยความที่ให้สัมภาษณ์ของตน การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญแต่ละรูป/คนใช้เวลา ประมาณ 40-60 นาที

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR

รอบที่ 1

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยโดยใช้เทคนิค การวิจัยแบบ EDFR รอบที่ 1 มาวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยวิเคราะห์ความคิดที่เหมือนและแตกต่างด้วยการจัดข้อมูลที่อยู่ในประเภทเดียวกันเข้าด้วยกัน ผู้วิจัยพยายามรักษาคำให้สัมภาษณ์ของผู้เชี่ยวชาญไว้ให้มากที่สุด จัดกลุ่ม และ

จัดทำความถี่ของแต่ละประเด็น สถิติที่ใช้คือค่าความถี่ และใช้เกณฑ์เสียงข้างมากในการตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR รอบที่ 2

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR รอบที่ 2 โดยการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 24 รูป/คน กลุ่มเป้าหมายเดิม โดยดำเนินการ ดังนี้

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1.1 ประเภทของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ในประเด็นอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559-2573

3.1.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR รอบที่ 1 มาสร้างเป็นข้อคำถามของแบบสอบถาม สำหรับสอบถามผู้เชี่ยวชาญในการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDFR รอบที่ 2 โดยกำหนดเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง โอกาสที่แนวโน้มนั้นจะเกิดขึ้นหรือเป็นจริงมีมากที่สุด
- 4 หมายถึง โอกาสที่แนวโน้มนั้นจะเกิดขึ้นหรือเป็นจริงมีมาก
- 3 หมายถึง โอกาสที่แนวโน้มนั้นจะเกิดขึ้นหรือเป็นจริงมีปานกลาง
- 2 หมายถึง โอกาสที่แนวโน้มนั้นจะเกิดขึ้นหรือเป็นจริงมีน้อย
- 1 หมายถึง โอกาสที่แนวโน้มนั้นจะเกิดขึ้นหรือเป็นจริงมีน้อยที่สุด

ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ สร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัยเทคนิค EDFR ตามแนวคิดของ Marry & Hammans, (1995, อ้างถึงใน สุวิมล ว่องวานิช, 2550, หน้า 220-243) เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้วนำแบบสอบถามดังกล่าวไปให้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของเนื้อหา รวมทั้งถ้อยคำภาษาที่ใช้ ทำการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วนำแบบสอบถามเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์อีกครั้ง และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปสอบถามผู้เชี่ยวชาญต่อไป

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยใช้เทคนิคการวิจัยแบบ EDJR รอบที่ 2 โดยนำส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง นัดหมายวัน เวลา ไปรับแบบสอบถามคืน และผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามคืน จำนวน 24 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.3.1 วิเคราะห์ค่าฐานนิยม (Mode = Mo) ค่ามัธยฐาน (Median = Mdn) ค่าความแตกต่างของฐานนิยมกับมัธยฐาน (Mo-Mdn) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-quartile Range=IR) โดยมีสูตรการคำนวณดังนี้

3.3.1.1 ค่าฐานนิยม (Mo) ผู้วิจัยนำคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าความถี่ของแต่ละข้อคำถามจำแนกตามระดับคะแนน จาก 1 ถึง 5 แล้วหาค่าฐานนิยม ดังนี้

1) ความถี่ของระดับคะแนนใดมากที่สุด ให้ถือนั้นเป็นค่าฐานนิยมของข้อคำถามนั้น

2) ถ้าระดับคะแนนมีความถี่สูงสุดเท่ากันหลายระดับคะแนน ให้ถือเอาระดับคะแนนที่มากที่สุดเป็นฐานนิยมของข้อคำถามนั้น

3.3.1.2 ค่ามัธยฐาน (Mdn) ผู้วิจัยนำระดับคะแนนของคำตอบแต่ละข้อคำถามของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาจัดเรียงจากน้อยไปหามาก เนื่องจากผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 24 คน ดังนั้น ค่ามัธยฐานจึงเท่ากับค่ากลางของข้อมูลลำดับที่ 12 และลำดับที่ 13 โดยมีสูตรในการคำนวณดังนี้

$$Med = \frac{X_{12} + X_{13}}{2}$$

เมื่อ X_{12} คือ ค่าระดับคะแนนข้อมูลลำดับที่ 12

X_{13} คือ ค่าระดับคะแนนข้อมูลลำดับที่ 13

การแปลความหมายค่ามัธยฐาน (Mdn) เป็นดังนี้

4.50-5.00 หมายถึง โอกาสที่แนวโน้มนั้นจะเกิดขึ้นหรือเป็นจริงมากที่สุด

3.50-4.49 หมายถึง โอกาสที่แนวโน้มนั้นจะเกิดขึ้นหรือเป็นจริงมาก

2.50-3.49 หมายถึง โอกาสที่แนวโน้มนั้นจะเกิดขึ้นหรือเป็นจริงปานกลาง

1.50-2.49 หมายถึง โอกาสที่แนวโน้มนั้นจะเกิดขึ้นหรือ
เป็นจริงน้อย

1.00-1.49 หมายถึง โอกาสที่แนวโน้มนั้นจะเกิดขึ้นหรือ
เป็นจริงน้อยที่สุด

ค่ามัธยฐานที่คำนวณได้จากคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีเกณฑ์
ตัดสินโอกาสที่แนวโน้มนั้นจะเกิดขึ้นหรือเป็นจริง ค่าคะแนนมัธยฐานเท่ากับ 3.50-5.00

3.3.1.3 ค่าแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน ($Mo - Mdn$)
ผู้วิจัยนำค่าฐานนิยม (Mo) และค่ามัธยฐาน (Mdn) ที่คำนวณได้ในข้อ 3.3.1.1 และข้อ 3.3.1.2
มาคำนวณแต่ละข้อคำถามค่าแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐาน โดยใช้สูตร $Mo - Mdn$
มีเกณฑ์ในการตัดสินคือค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐานมีค่าไม่เกิน 1.00
($Mo - Mdn \leq 1.00$) ถือว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแนวโน้มเหตุการณ์นั้น
มีความสอดคล้องกัน

3.3.1.4 ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-quartile Range = IR) ผู้วิจัย
คำนวณหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์แต่ละข้อคำถาม ดังนี้

1) นำข้อมูลระดับคะแนนคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมาจัดเรียง
จากน้อยไปหามาก

2) คำนวณหาลำดับข้อมูลของควอไทล์ที่ 1 (Q_1)

หาได้จากสูตร $\frac{N+1}{4}$ เมื่อ N คือจำนวนข้อมูล ($N = 24$)

ดังนั้น ลำดับข้อมูลควอไทล์ที่ 1 (Q_1) เท่ากับ $\frac{24+1}{4} = \frac{25}{4} = 6.25$

3) คำนวณหาค่าควอไทล์ที่ 1 (Q_1) ได้ดังนี้

$Q_1 =$ ข้อมูลลำดับที่ 6 + $0.25 \times$ (ข้อมูลลำดับที่ 7 - ข้อมูลลำดับที่ 6)

4) คำนวณหาลำดับข้อมูลของควอไทล์ที่ 3 (Q_3)

หาได้จากสูตร $\frac{3(N+1)}{4}$ เมื่อ N คือจำนวนข้อมูล ($N = 24$)

ดังนั้น ลำดับข้อมูลควอไทล์ที่ 3 (Q_3) เท่ากับ $\frac{3(24+1)}{4} = \frac{3(25)}{4} = 18.75$

5) คำนวณหาค่าควอไทล์ที่ 3 (Q_3) ได้ดังนี้

$Q_3 =$ ข้อมูลลำดับที่ 18 + $0.75 \times$ (ข้อมูลลำดับที่ 19 - ข้อมูลลำดับที่ 18)

6) หาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Inter-quartile Range = IR)

ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ หาได้จากสูตร $IR = Q_3 - Q_1$

เกณฑ์ตัดสิน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความใดมีค่าน้อยกว่า หรือเท่ากับ 1.50 ($IR \leq 1.50$) ถือว่าเป็นเกณฑ์ที่ยอมรับได้ว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน (Consensus) ถ้าหากค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความใดมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน (จุมพล พูลภัทรชีวิน, 2529, หน้า 22)

ระยะที่ 3 การสร้างอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ. 2559–2573

1. การสร้างวงล้ออนาคต (Futures Wheel)

ผู้วิจัยสร้างวงล้ออนาคตโดยกำหนดให้แนวโน้มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ.2559–2573 เป็นแนวโน้มศูนย์กลาง ประกอบด้วย แนวโน้มเหตุการณ์สืบเนื่อง จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ผู้เรียนคุณภาพ ครูคุณภาพ โรงเรียนคุณภาพ การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 วงล้ออนาคตของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559–2573

ผู้วิจัยนำแนวโน้มเหตุการณ์ที่ผู้วิจัยมีฉันทามติจากขั้นตอน EDFR จำนวน 5 ด้าน ได้แก่ ผู้เรียนคุณภาพ ครูคุณภาพ โรงเรียนคุณภาพ การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ การมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ มาวิเคราะห์เนื้อหา จำแนกและจัดเป็นกลุ่มแนวโน้มเหตุการณ์ในแต่ละด้าน แล้วนำมาสังเคราะห์ร่วมกับแนวคิด ทฤษฎี หลักการที่ได้จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สรุปเป็นแนวโน้มเหตุการณ์สำคัญ (Key Events)

ซึ่งวิธีดังกล่าวข้างต้น Stover & Gordon (1978, p.306) ระบุไว้ว่า ชุดของเหตุการณ์ซึ่งรวบรวมขึ้นจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาที่ทำการศึกษา ชุดของเหตุการณ์สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นได้โดยรวบรวมเหตุการณ์ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด และขจัดเหตุการณ์ที่ไม่เกี่ยวข้องออกไป แล้วเรียบเรียงถ้อยคำใหม่ให้สละสลวยเพื่อให้ผู้ที่สนใจได้เข้าใจ

2. การวิเคราะห์ผลกระทบไขว้ (Cross Impact Matrix)

การวิเคราะห์ผลกระทบไขว้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์หาปฏิสัมพันธ์สืบเนื่องระหว่างองค์ประกอบขนาดตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ระหว่าง พ.ศ.2559–2573 ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ผู้เรียนคุณภาพ ครูคุณภาพ โรงเรียนคุณภาพ การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้งหมดภูมิภาคของประเทศไทย จำนวน 40 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเป็นกรรมการมหาเถรสมาคม นักวิชาการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานกลุ่มโรงเรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษาหรือครู ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

- 1) ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่เปิดทำการสอนมาไม่น้อยกว่า 20 ปี จำนวน 40 โรงเรียน
- 2) ขอความอนุเคราะห์โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาแต่ละแห่งคัดเลือกบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 1 รูป/คน ที่มีคุณสมบัติดังนี้

- (1) เป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
สามัญศึกษา
- (2) มีคุณวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป
- (3) มีประสบการณ์หรือมีส่วนร่วมในการพัฒนาหรือบริหาร
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาอย่างน้อย 5 ปี
- (4) มีประสบการณ์ในการสอนในโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษาอย่างน้อย 5 ปี
- (5) ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย
- คณะบุคคลากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก
สามัญศึกษาในทุกภูมิภาคที่ผู้วิจัยได้เลือกมาเป็นกลุ่มเป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล
จำนวน 40 รูป/คน มีรายชื่อตาม ภาคผนวก ค

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนนี้ เป็นดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวโน้มอนาคตภาพของ
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาระหว่าง พ.ศ.2559-2573 เพื่อให้บุคลากรที่มี
ส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจำนวน 40 คน ได้พิจารณา
ให้ความเห็นเกี่ยวกับโอกาสที่เป็นไปได้ของแนวโน้มคุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะ
ของครู คุณลักษณะของโรงเรียน คุณลักษณะของการบริหารจัดการ และคุณลักษณะ
การมีส่วนร่วมของชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 เป็นการศึกษาถึงความเป็นไปได้ของผลปฏิสัมพันธ์
ระหว่างแนวโน้มเหตุการณ์สืบเนื่องของแนวโน้มอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม
แผนกสามัญศึกษาระหว่าง พ.ศ.2559-2573 โดยผู้วิจัยได้นำผลสืบเนื่องอันดับที่ 1 หรือ 2
ของวงล้ออนาคตคุณลักษณะของผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา
คุณลักษณะของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา คุณลักษณะของโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา คุณลักษณะของการบริหารจัดการโรงเรียนพระ
ปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียน
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มาตรวจสอบดูปฏิสัมพันธ์ว่ามีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวของ
กันหรือไม่ โดยสร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับที่กำหนดการประมาณ
ค่าความเป็นไปได้ขั้นต้นของเหตุการณ์ และความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นของอีกเหตุการณ์

หนึ่งแบบมีเงื่อนไขจากน้อยที่สุดถึงมากที่สุด เป็น 20, 40, 60, 80 และ 100 โดยกำหนดค่าความเป็นไปได้เริ่มต้นเท่ากับ 1 ซึ่งประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคต คุณลักษณะของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา คุณลักษณะของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา คุณลักษณะการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และคุณลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยแสดงในรูปของตารางปฏิสัมพันธ์ผลกระทบไขว้ระหว่างแนวโน้มเหตุการณ์สี่เนื่อง (Cross Impact Matrix) แล้วให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คนเดิมเป็นผู้พิจารณาให้ค่าคะแนนว่าข้อความในแนวนอนและข้อความในแนวตั้งมีปฏิสัมพันธ์สี่เนื่องหรือส่งผลกระทบซึ่งกันและกันมากน้อยเพียงใดโดยต้องแสดงความคิดเห็นทุกช่องของตาราง

2.3 วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายเพื่อขอรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับโอกาสความเป็นไปได้ของเหตุการณ์รวมทั้งแนวโน้มผลปฏิสัมพันธ์สี่เนื่องระหว่างคุณลักษณะของนักเรียน คุณลักษณะของครู คุณลักษณะของโรงเรียน คุณลักษณะการบริหารจัดการ และคุณลักษณะการมีส่วนร่วมของชุมชน และติดตามทวงถามแบบสอบถามเพื่อให้ได้แบบสอบถามกลับคืนมาจำนวนมากที่สุด

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

2.4.1 หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำผลค่าคะแนนโอกาสที่เป็นไปได้ของแนวโน้มของเหตุการณ์ที่ได้จากแบบสอบถามฉบับที่ 1 มาวิเคราะห์หาค่าความถี่และร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (Inter-quartile Range) และสรุปผลคุณลักษณะของผู้เรียน คุณลักษณะของครู คุณลักษณะขอโรงเรียน คุณลักษณะของการบริหารจัดการ และคุณลักษณะของการมีส่วนร่วมของชุมชน มีปฏิสัมพันธ์สี่เนื่องหรือมีผลกระทบซึ่งกันและกันอย่างไร

2.4.2 ผู้วิจัยนำผลคะแนนความเป็นไปได้เริ่มต้นและคะแนนความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้นของอีกเหตุการณ์หนึ่งแบบมีเงื่อนไขจากการให้ความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายในการตอบแบบสอบถามตอนที่ 2 มาคำนวณหาค่าความเป็นไปได้เริ่มต้น (Initial Probabilities)

“ค่าแต้มต่อ” (Odds) และ “ค่าอัตราส่วนแต้มต่อ” (Occurrence Odds Ratios) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ตารางเมตริกซ์ ซึ่งใช้สูตร ดังนี้

2.4.2.1 ค่าความเป็นไปได้ขั้นต่ำ = ค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณจากความคิดเห็นของบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เกณฑ์การแปลผลค่าความเป็นไปได้ขั้นต่ำ (วันทนา อมตาริยกุล, 2552, หน้า 144)

0.67–1.00 หมายถึง ค่าความเป็นไปได้ขั้นต่ำอยู่ในระดับมาก

0.34–0.66 หมายถึง ค่าความเป็นไปได้ขั้นต่ำอยู่ในระดับปานกลาง

0.00–0.33 หมายถึง ค่าความเป็นไปได้ขั้นต่ำอยู่ในระดับน้อย

2.4.2.2 ค่าแต้มต่อขั้นต่ำ

$$\text{Initial Odds} = \frac{P(i)}{1 - P(i)}$$

เมื่อ $P(i)$ = ความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์สืบเนื่อง i

$1 - P(i)$ = ความเป็นไปได้ที่จะไม่เกิดเหตุการณ์สืบเนื่อง i

2.4.2.3 ค่าแต้มต่อใหม่

$$\text{New Odds} = \frac{P(i/j)}{1 - P(i/j)}$$

เมื่อ $P(i/j)$ = ความเป็นไปได้ที่จะเกิดเหตุการณ์สืบเนื่องเมื่อเกิดเหตุการณ์สืบเนื่อง i แล้ว

$1 - P(i/j)$ = ความเป็นไปได้ที่จะไม่เกิดเหตุการณ์สืบเนื่องเมื่อเกิดเหตุการณ์สืบเนื่อง j แล้ว

$$2.4.2.4 \text{ ค่าอัตราส่วนแต้มต่อ} = \frac{\text{New Odds}}{\text{Initial Odds}}$$

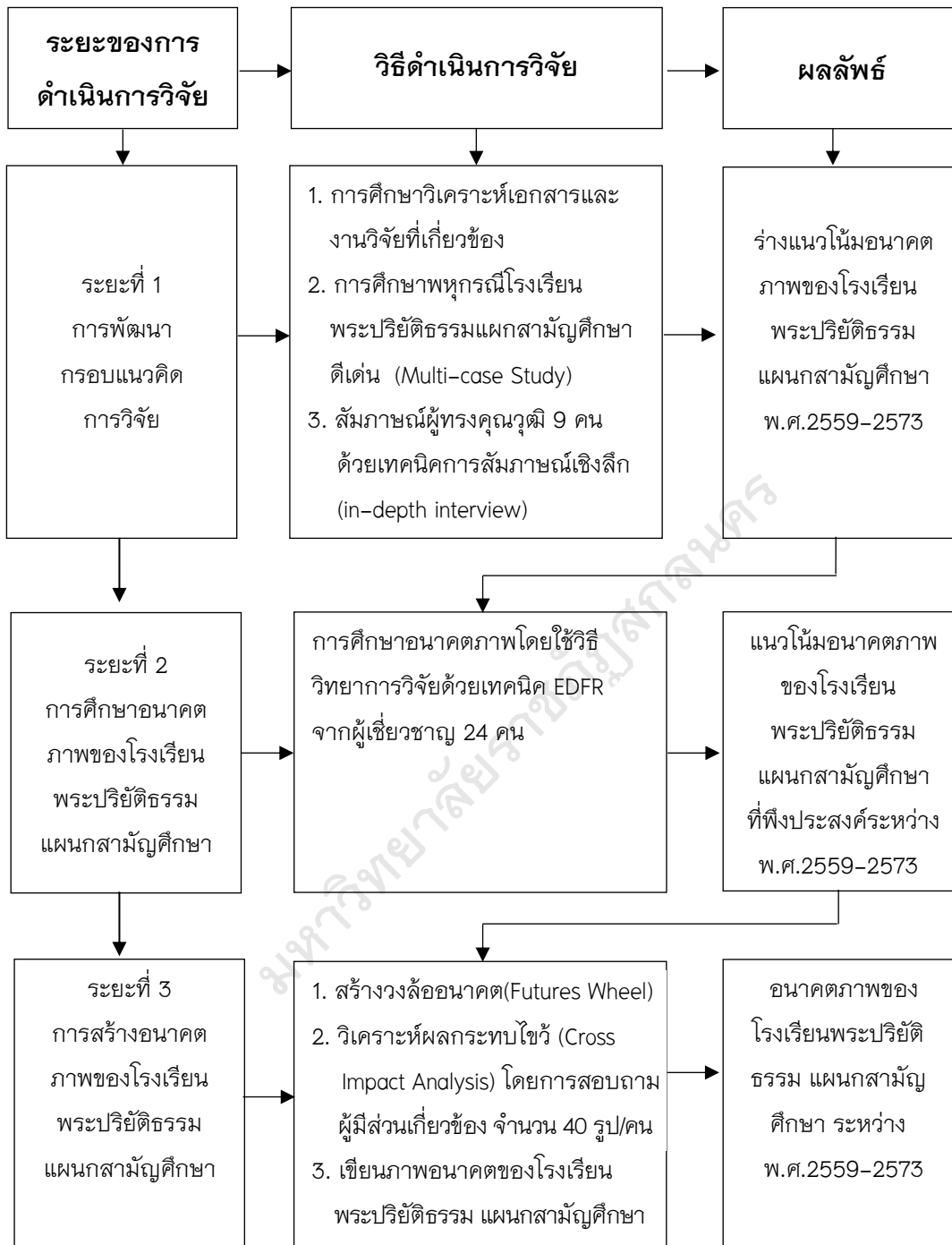
การแปลผลความหมาย ถ้าเหตุการณ์สืบเนื่องคู่ใดมีค่าอัตราส่วนแต้มต่อเกิน 1 แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญหรือบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา มีความคิดเห็นว่าเหตุการณ์สืบเนื่อง ข้อ i มีความเป็นไปได้ในขนาดตัวอย่างแน่นอนเมื่อเกิดเหตุการณ์สืบเนื่องข้อ j แล้ว หรือเหตุการณ์สืบเนื่องข้อ j เป็นสาเหตุนำมาสู่เหตุการณ์สืบเนื่องข้อ i

3. การเขียนภาพอนาคต (Scenario)

ขั้นตอนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อร่างอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาซึ่งมี 5 ส่วน คือ คุณลักษณะของผู้เรียนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคต คุณลักษณะของครูโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคต คุณลักษณะของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคต

คุณลักษณะของการบริหารจัดการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคต และคุณลักษณะของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาในอนาคต เป็นการวิเคราะห์เพื่อหาโอกาสแนวโน้มที่เป็นไปได้มากที่สุด และมีความสอดคล้องทางความคิดเห็นระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Consensus) รวมไปถึงภาพอนาคตที่พึงประสงค์โดยนำผลของการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิในระยะที่ 2 ของการสร้างวงล้ออนาคตและผลกระทบไขว้มาร่างอนาคตภาพของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาระหว่าง พ.ศ. 2559-2573 ที่มีความชัดเจน เหมาะสม และเป็นไปได้ในอนาคตใน 5 ส่วน คือ ผู้เรียนคุณภาพ ครูคุณภาพ โรงเรียนคุณภาพ การบริหารจัดการที่มีคุณภาพ และการมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีคุณภาพ สามารถเขียนเป็นแผนภาพระยะของการดำเนินการวิจัย เรื่อง อนาคตภาพโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาระหว่าง พ.ศ. 2559-2573 สรุปได้ดังภาพประกอบ 7

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 7 ระยะของการดำเนินการวิจัย